

Korzystanie z usług prawniczych wśród organizacji pozarządowych w Polsce

**Badanie zrealizowane dla Jarosiński Sybilski Kancelaria Radców
Prawnych przez BMG Internet Surveys Sp. z o.o.**

Warszawa, Kwiecień-Maj 2015

Korzystanie z usług prawniczych z perspektywy organizacji pozarządowych

W dniach 15-29 kwietnia 2015 r. na zlecenie Jarosiński Sybilski Kancelaria Radców Prawnych, firma BMG Internet Surveys zrealizowała badanie opinii na temat korzystania z usług prawnych przez organizacje pozarządowe. Badanie realizowane było metodą CAWI (Computer Assisted Web Interview). Zaproszenie do badania zostało wysłane do 10 000 organizacji, których adresy dostępne były w Internecie - na stronach internetowych, publikowanych bazach organizacji pozarządowych na witrynach urzędów gmin i powiatów oraz komercyjnych bazach podmiotów gospodarczych (np. pkt, panorama firm). Ankiety wypełnili przedstawiciele 204 organizacji z całej Polski. Dzięki zastosowanej metodzie badanie jest reprezentatywne dla organizacji pozarządowych w Polsce korzystających z poczty mailowej, aktywnie działających na rynku. Dokładność pomiaru przy uzyskanej liczbie odpowiedzi to 0,067, co pozwala na przedstawienie poniżej prezentowanych wniosków.

Z przeprowadzonego badania wynika, że 42% spośród organizacji pozarządowych nie korzysta z usług prawniczych. W tej grupie aż 63% w ogóle nigdy nie skorzystało z tego typu usług, nawet w momencie powoływania organizacji, przy okazji tworzenia jej statutu lub zgłaszania wniosku o rejestrację. Oznacza to, że w skali wszystkich organizacji 1/4 z nich nigdy nie korzystała i nadal nie korzysta z tego typu usług. Badanie pozwala stwierdzić, że częściej z usług prawnych korzystają organizacje, które powstały przed 2005 rokiem. W tej grupie aż 70% badanych zadeklarowało korzystanie z tego typu usług. Równocześnie tylko połowa z organizacji, które działają na rynku nie dłużej niż 10 lat korzysta z usług prawnych. Organizacje długo działające na rynku, na bazie swoich wieloletnich doświadczeń, są świadome korzyści płynących ze współpracy z profesjonalnym podmiotem świadczącym obsługę prawną. Jest to tym bardziej warte podkreślenia, że długo działające na rynku organizacje mające ogromne doświadczenie, mogłyby zrezygnować z konsultacji prawnych i bazować na własnej praktyce zdobytej przez szereg lat oraz na pracownikach, którzy nabyli już wiele umiejętności. Tymczasem to właśnie te doświadczone organizacje w swoich działaniach podkreślają, jak ważne jest mieć możliwość korzystania z zaufanego i kompetentnego prawnika.

Dlaczego zatem organizacje nie decydują się skorzystać z usług prawnych i zwrócić o wsparcie do specjalistów?

Wśród wielu organizacji panuje przekonanie, że są to usługi bardzo drogie. Twierdzi tak aż 63% organizacji, które nie korzystają z usług. Zdaniem 58% z tej grupy badanych średni miesięczny koszt obsługi prawnej musi przekraczać 500 zł, 24% uważa, że są to kwoty powyżej 1000 zł. Dodatkowo, świadomość wysokich kosztów zestawiana jest z niezbyt skomplikowanym, w opinii badanych, zakresem działalności ich organizacji - 41% nie

korzystających stwierdza, że zakres ich działalności jest zbyt mały lub prosty, aby była potrzeba korzystania z profesjonalnej pomocy prawnej i wydawanie dodatkowych środków na ten cel.

To jednak bardzo ryzykowne podejście. Prawidłowo sporządzony statut organizacji, umowy z kontrahentami zewnętrznymi przygotowywane we współpracy z profesjonalnym prawnikiem, mogą zabezpieczyć organizację przed przyszłymi, nieprzewidywanymi kosztami, lub zagwarantować należyte wykonanie usług przez ich dostawców. W tym miejscu warto odwołać się do doświadczeń organizacji korzystających z usług prawnych i przeanalizować z jakimi problemami zwracają się do swoich radców prawnych. Są to sprawy z pozoru dość proste, wynikające z codziennej działalności organizacji, ale podjęte przy udziale prawnika dają pewność, że nie będą generowały nieprzewidywanego ryzyka i mogą należycie zabezpieczyć przed nieprzewidywanymi dodatkowymi – wielokrotnie większymi niż sama pomoc prawna – kosztami. Najczęstsze sprawy, z którymi organizacje zwracają się do radcy prawnego to: przygotowywanie zapisów i zmian w statutach organizacji (65%), interpretacje prawa (53%), umowy z innymi organizacjami, klientami, usługodawcami, kontrahentami (47%).

Okazuje się również, że koszty usług prawnych nie są w rzeczywistości aż tak wysokie jak wyobrażają sobie korzystający. Aż 55% spośród korzystających z usług prawnych określa swoje średniomiesięczne koszty z tym związane na maksymalnie 500 zł. Co więcej, z radcą prawnym, lub kancelarią nie trzeba współpracować w sposób ciągły - 42% organizacji korzystających z usług prawnych stwierdziło, że współpraca taka zdarza się rzadziej niż raz na kwartał. To dodatkowo ogranicza koszty - w grupie korzystających rzadziej niż raz na kwartał odsetek organizacji płacących poniżej 500 zł. to już 69%.

/// Analizując wyniki badania można postawić tezę, że prawdopodobną przyczyną nie korzystania z usług prawnych jest także brak dobrej oferty skierowanej bezpośrednio do organizacji pozarządowych.

Taki wniosek można wysnuć biorąc pod uwagę duże zainteresowanie wśród respondentów poznaniem oferty kancelarii radców prawnych, która zleciła badanie. Ponad ¼ badanych była chętna zapoznać się z efektami prac i zgodziła się na późniejszy kontakt w tej sprawie. Badanie potrzeb i opinii wśród organizacji świadczy o pracach nad ofertą dedykowaną bezpośrednio pod profil działalności organizacji pozarządowych uwzględniający ich specyficzny charakter działalności. Specjalizacja w dziedzinie NGO była trzecim najważniejszym powodem (34% odpowiedzi) obok profesjonalizmu (44%) i dobrej opinii (38%), dla którego organizacja zdecydowała się skorzystać z usług prawnych obecnego radcy prawnego (34% odpowiedzi). Z kolei organizacje nie posiadające obsługi prawnej podały jako najważniejszy czynnik, który będą brały pod uwagę przy wyborze (58%) specjalizację kancelarii w obsłudze prawnej organizacji pozarządowej.

/// Jak sobie radzą organizacje nie posiadające prawnika?

Organizacje nie korzystające z usług prawnych przede wszystkim polegają na doświadczeniu swoich pracowników (64% odpowiedzi). Organizacje, które działają mniej niż 10 lat wskazują tą odpowiedź 3 razy częściej niż organizacje długo działające. O ile w organizacjach działających na rynku ponad 10 lat, posiadających pracowników z wieloletnim stażem, poleganie na własnych kadrach w sprawach prawnych może być zjawiskiem normalnym, o tyle w krótko działających organizacjach bez doświadczenia, może to być niebezpieczne z punktu widzenia ochrony ich praw.

Odsetek organizacji zatrudniających prawnika na podstawie umowy o pracę jest bardzo niski – zaledwie 4%. Organizacje dłużej działające na rynku mają większe szanse na skorzystanie z konsultacji zaprzyjaźnionych prawników, lub współpracy na zasadach pro bono. Zwłaszcza te większe, bądź bardziej znane organizacje korzystają z tej formy pomocy – często świadczenie takich usług jest traktowane przez kancelarie, bądź radcę prawnego jako forma reklamy, akcji PR-owej. Organizacjom z krótkim stażem, a tym samym mniejszą renomą i rozpoznawalnością na rynku, będzie znacznie trudniej nakłonić partnera biznesowego do świadczenia usług prawnych bez wynagrodzenia.

/// Jak poszukiwać dobrej kancelarii prawniczej?

Doradztwo prawne jest formą usługi wymagającej bardzo dużego zaufania do partnera nie tylko w sprawach prawnych. Dlatego nie dziwi fakt, że organizacje najczęściej korzystają z usług sprawdzonych kancelarii. 51% organizacji wskazało, że ich obecny usługodawca polecany był przez współpracownika, bądź pracownika tej organizacji, a 30%, że polecenie otrzymali od zaprzyjaźnionej, innej organizacji. Wydaje się, że jest to dobra droga do zapewnienia sobie bezpieczeństwa i redukuje ryzyko zatrudnienia nie sprawdzonej kancelarii prawnej. Potwierdzeniem powyższego jest fakt, że organizacje korzystające już z usług prawnych bardzo pozytywnie oceniają dotychczasową współpracę. Szczególnie warto podkreślić brak ocen negatywnych dla partnerów w sprawach prawnych! Tego typu jednoznacznie pozytywne odpowiedzi na temat satysfakcji ze współpracy zdarzają się niezwykle rzadko w relacjach biznesowych. Wysoka ocena wiąże się z dużą lojalnością. 70% organizacji korzystających z usług prawnych na stałe współpracuje z jednym usługodawcą. Z powyższego płynie następujący wniosek: organizacje, które skorzystały lub korzystają z pomocy radcy prawnego, niemal zawsze są zadowolone z tej współpracy.

/// Analizując wyniki w przekrojach przez dane metryczkowe, okoliczność czy organizacja korzysta, czy nie korzysta z pomocy prawnej, najistotniej różnicuje długość działania organizacji na rynku. Tu granicą odcięcia jest 2005 rok – organizacje działające na rynku przed 2005 rokiem istotnie częściej korzystają z usług prawnych (70%). Te o krótkim stażu rzadziej deklarują korzystanie z usług (50%).

Z uwagi na wielkość próby - 204 odpowiedzi - maksymalny błąd pomiaru to 0,067.

Poniżej znajduje się tabela prezentująca rozkład odpowiedzi w poszczególnych kategoriach budżetowych organizacji. Z uwagi na małe ilości odpowiedzi w poszczególnych grupach (22% respondentów odmówiło odpowiedzi na to pytanie) za istotnie różny można uznać wynik dla grupy "poniżej 50 tys." - 64% respondentów z tej grupy nie korzysta z usług prawnych.

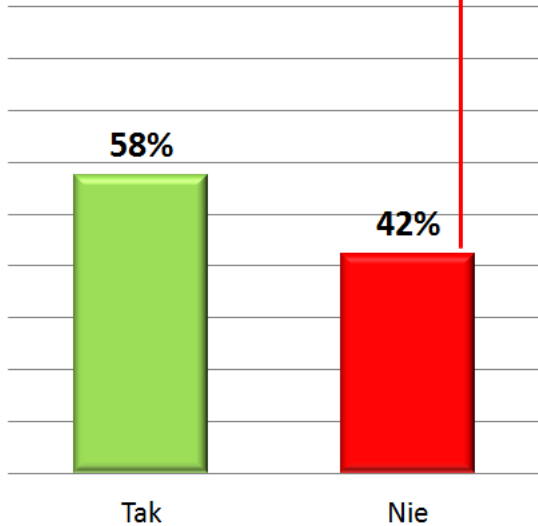
Korzystanie z usług prawnych	Ogółem	Do 50 000 zł	Od 50 001zł do 100 000zł	Od 100 001zł do 250 000zł	Od 250 001zł do 500 000zł	Powyżej 500 000zł	Odmowa odpowiedzi
Tak	58%	36%	58%	65%	100%	81%	54%
Nie	42%	64%	42%	35%	0%	19%	46%
N	204	56	32	29	7	36	44

Szczegółowe wyniki

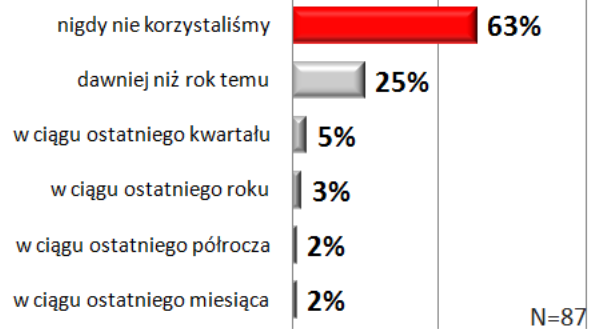
Korzystanie z usług prawniczych

Czy Państwa organizacja korzysta z usług prawniczych?

N=204

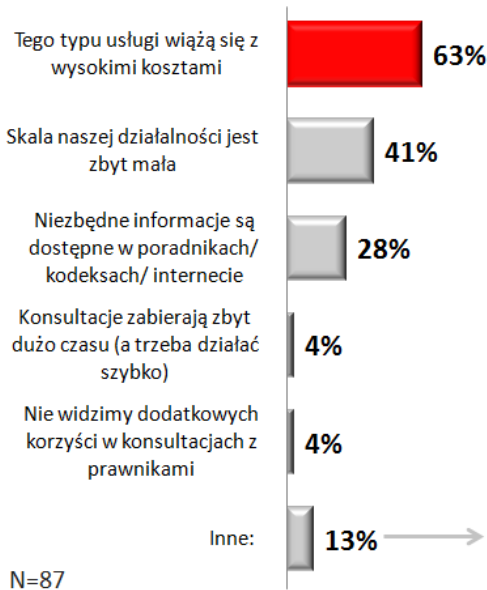
Czy Państwa organizacja korzysta z usług prawniczych?

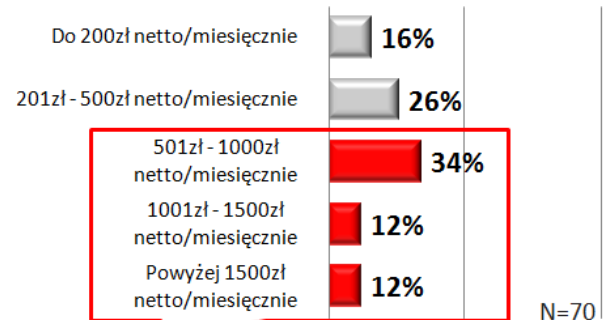
26% organizacji pozarządowych w Polsce nie korzysta i nigdy nie korzystało z usług prawniczych.

Przyczyny nie korzystania z usług prawniczych

Dlaczego organizacja nie korzysta z konsultacji prawniczych?

Ile Państwa zdaniem kosztuje obsługa prawna?

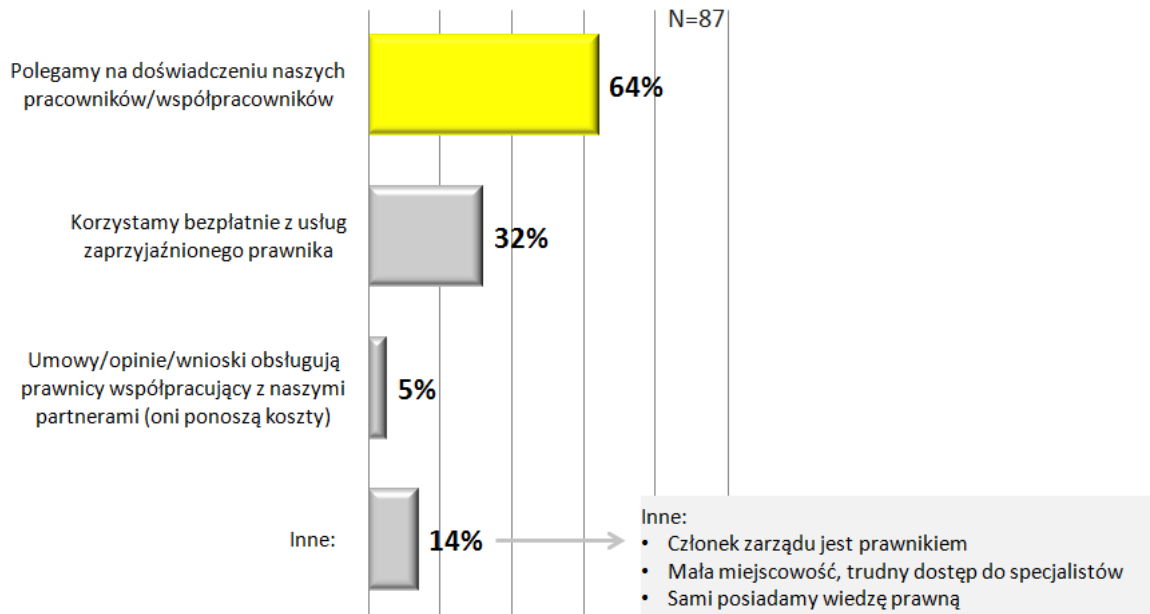
Zdaniem 58% organizacji koszty miesięczne obsługi prawnej to kwoty wyższe niż 500zł netto.

Inne:

- Członek zarządu jest prawnikiem
- Mała miejscowość, trudny dostęp do specjalistów
- Mamy b. wąską specjalizację i zarazem b. dobrych specjalistów
- Na razie nie było potrzeby
- Sami posiadamy wiedzę prawną

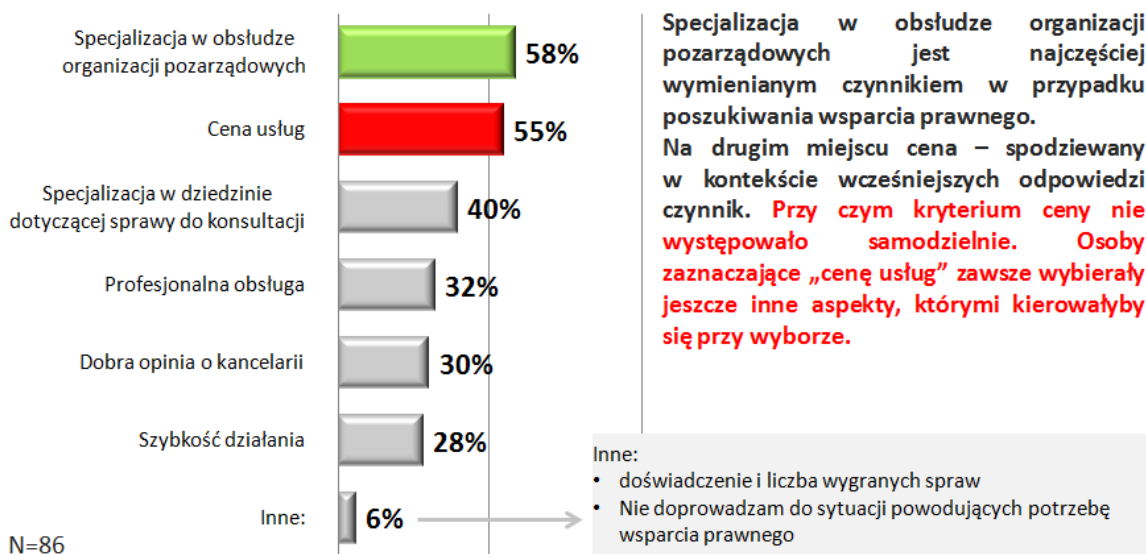
Jak radzą sobie nie korzystający z usług prawniczych?

Kto realizuje zadania związane z obsługą prawną organizacji, kiedy zaistnieje taka potrzeba?

Co jest ważne przy poszukiwaniu wsparcia prawnego?

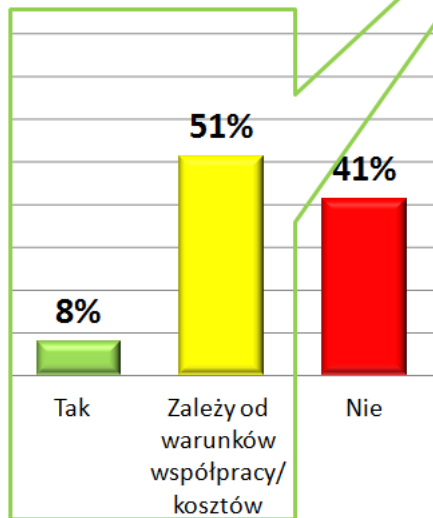
W przypadku pojawienia się niespodziewanej sytuacji wymagającej wsparcia prawnego, np. konsultacja ważnej umowy, rozprawa w sądzie, odpowiedź na pozew, na co zwracaliby Państwo uwagę poszukując usługodawcy w dziedzinie obsługi prawnej?

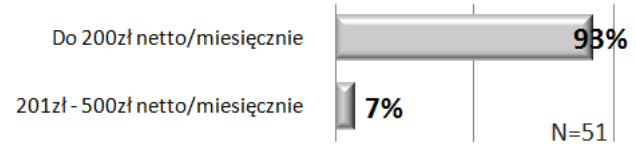
Ile byliby w stanie zapłacić?

Czy Państwa organizacja rozważa możliwość skorzystania z usług prawniczych w przyszłości?

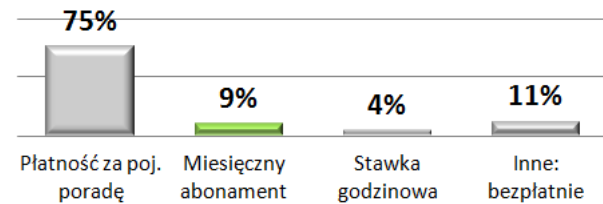
N=87

Jaki koszt usług prawniczych Państwa organizacja byłaby w stanie zaakceptować?

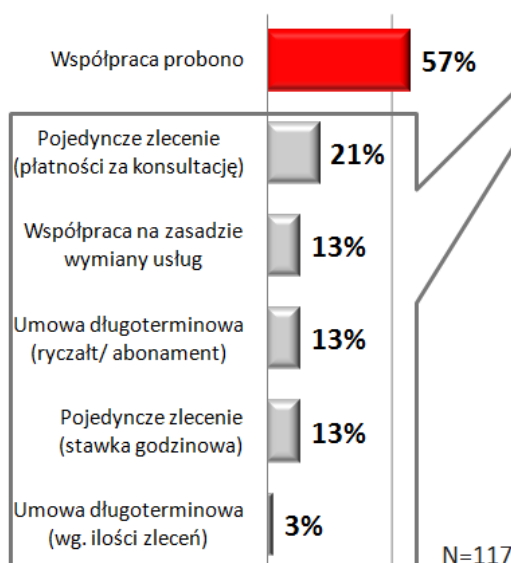
Jaki sposób rozliczeń byłby Państwa zdaniem najkorzystniejszy?

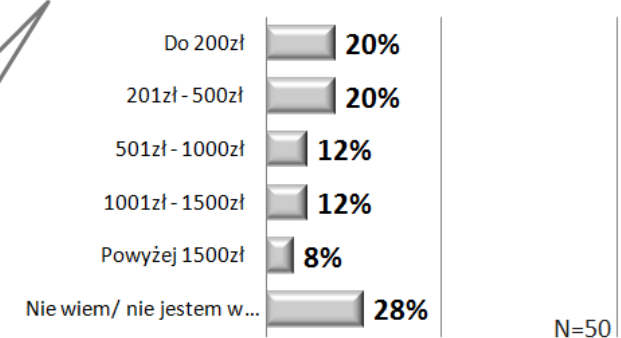
59% organizacji dotąd nie korzystających z usług prawnych rozważyłoby taką możliwość przy otrzymaniu atrakcyjnej oferty. 9% organizacji byłoby skłonnych rozpatrzyć rozliczanie w ramach abonamentu miesięcznego. Dla większości z nich abonament taki powinien się mieścić w kwocie do 200 zł/netto.

Ile kosztują usługi prawne dla NGO?

Jaka została wyznaczona forma współpracy między organizacją a usługodawcą w kwestiach prawnych?

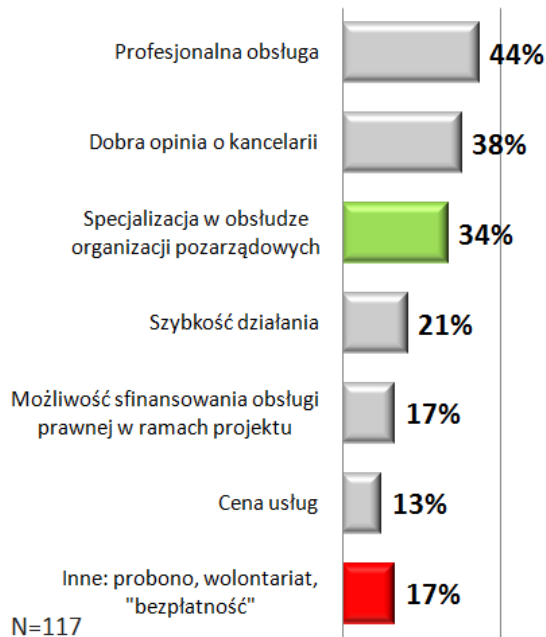
Jaką kwotę netto średnio miesięcznie przeznaczają organizacja na współpracę z obecnym usługodawcą w kwestiach prawnych?

1/3 (33%) organizacji pozarządowych korzysta z usług prawnych na zasadach pro bono. Spośród tych, które płacą za usługi prawne 32% płaci miesięcznie więcej niż 500zł netto. Wśród tych, którzy współpracują w trybie ciągłym, co najmniej raz w miesiącu, odsetek płacących ponad 500zł miesięcznie wzrasta do 60%.

Co zdecydowało o wyborze usługodawcy prawnego?

Jakie czynniki skłoniły organizację do wyboru obecnego usługodawcy w kwestiach prawnych?

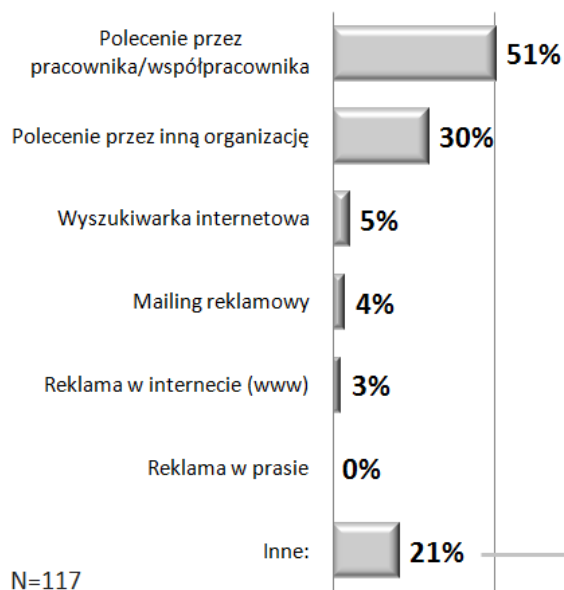

Przy podejmowaniu decyzji o współpracy z prawnikiem/kancelarią prawną na pierwszych miejscach są kwestie profesjonalizmu oraz dobrej opinii. Organizacje zwracają również uwagę na to czy dany prawnik orientuje się w specyfice obsługi NGO.

Cena jest najrzadziej wskazywanym motywatorem wyboru. Organizacje, które decydują się na odpłatne korzystanie zwracają bardziej uwagę na merytorykę i dobrą opinię, cena jest mniej istotna.

Skąd się dowiedzieli o usługach prawnych, z których obecnie korzystają?

W jaki sposób Państwa organizacja dowiedziała się o możliwości współpracy z obecnym usługodawcą w kwestiach prawnych?

W przypadku usługi prawniczej bardzo ważnym czynnikiem jest zaufanie, dlatego dominującym kanałem informacji jest rekomendacja przez współpracowników organizacji, inne organizacje.

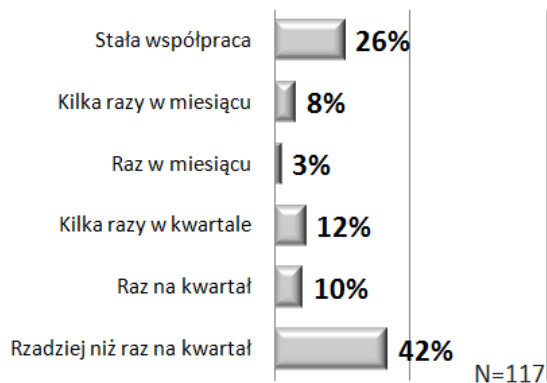
W tym przypadku wydatki mogą nie przekładać się na spodziewany wzrost klientów.

Inne:

- kancelaria sama się zgłosiła
- organizacja ogłosiła w prasie anons dot. poszukiwania prawnika pro bono
- osobiste zgłoszenie
- radca prawny zgłosił się sam z ofertą współpracy
- serwis ngo.pl
- wybór w oparciu o zapytanie ofertowe

Częstotliwość i zakres współpracy

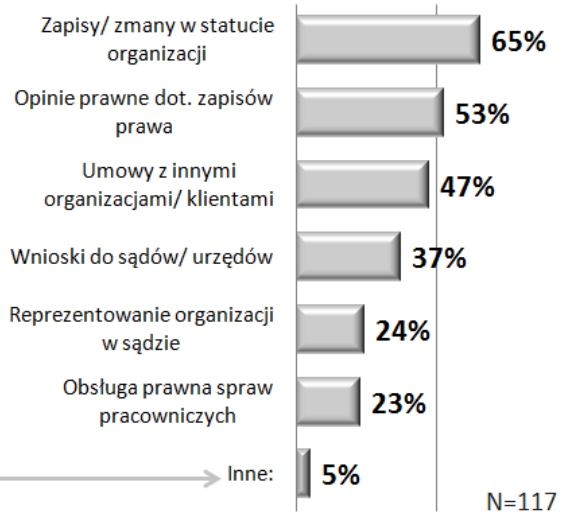
Jak często Państwa organizacja korzysta z obsługi prawnej?

Inne:

- obsługa podopiecznych (klientów)
- udzielanie pomocy prawnej osobom niepełnosprawnym

W jakim zakresie Państwa organizacja korzysta z obsługi prawnej?

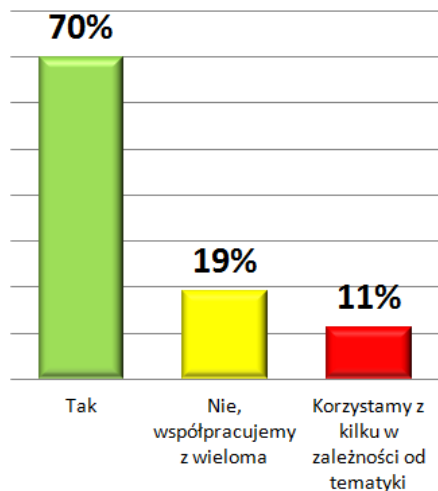

Najczęściej organizacje korzystają ze wsparcia prawników przy dokonywaniu zapisów w statucie organizacji, opiniowaniu umów oraz interpretacji przepisów. Blisko połowa (48%) organizacji zasięga konsultacji prawnych co najmniej kilka razy na kwartał.

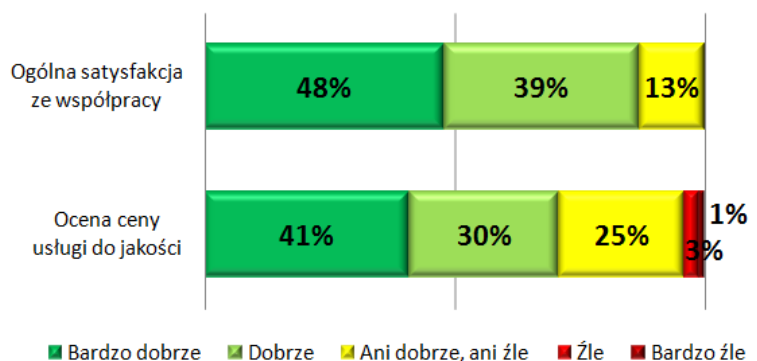
Satysfakcja z usług i lojalność

Czy na stałe współpracują Państwo z jednym usługodawcą w kwestiach prawnych?

N=117

Ocena współpracy

Aż 70% organizacji korzystających z usług prawnych współpracuje na stałe z jednym usługodawcą. Ogólna satysfakcja z usług jest bardzo wysoka, aż 87% NGO ocenia współpracę ws. prawnych dobrze lub bardzo dobrze, brak jest ocen negatywnych.

Michał Graff

Michal.Graff@internetsurveys.eu

tel. +48 501 832 375

Bolesław Mazowiecki

Boleslaw.Mazowiecki@internetsurveys.eu

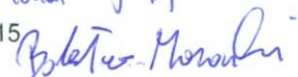
tel. +48 604 58 11 96

BMG Internet Surveys Sp. z o.o.

ul. Włodarzewska 57E/44

02-357 Warszawa

NIP: 701 039 53 28 REGON: 146884715

BMG Internet Surveys Sp. z o.o. Spółka zarejestrowana w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy w Warszawie XIII Wydział Gospodarczy
Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000476880<http://www.internetsurveys.eu/>